

Лощинська Наталія

к. філол. н., старша наукова співробітниця відділу інформаційно-комунікаційних технологій

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (Київ)

РОЛЬ ПОПУЛЯРНИХ ОНЛАЙН-БІБЛІОТЕК У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ-ГУМАНІТАРІЇВ

Новий історичний етап розвитку суспільства в ХХІ ст. диктує необхідність вдосконалення бібліотечної справи відповідно до вимог часу. Бібліотека як загальнокультурне явище існує з доісторичних часів, набуваючи ознак згідно з вимогами історичного періоду. Швидка реакція на події можлива завдяки оперативній обробці інформації: отриманню, аналізу, систематизації, передачі реципієнту. Одне із джерел інформації це онлайн-бібліотеки, архіви книг, статей, ізо-, аудіо-, відеоматеріалів, що зберігаються у всесвітній мережі. Отже, «електронна бібліотека — впорядкована колекція різнорідних цифрових документів (у тому числі книг), забезпечена засобами навігації та пошуку. Здебільшого це веб-сайт, де поступово накопичуються різні матеріали (тексти, комп'ютерні програми тощо) і медіафайли, кожен з яких самодостатній і доступний в будь-який момент» [1, с.16].

Тема, що стосується онлайн-бібліотек, не нова. В інформаційно-бібліотечному середовищі вивчають принципи їх створення, наповнення, зручності користування, актуальності, мобільності тощо. Електронні бібліотеки становлять один з найпродуктивніших напрямів розвитку цифрових технологій. Велику роль у цьому відіграла «Хартія про збереження цифрової спадщини», прийнята на 32-ій генеральній конференції ЮНЕСКО у Парижі у 2003 р. Електронні бібліотеки за різними аспектами їх функціонування стали об'єктом дослідження І. А. Павлуші, В. А. Резніченка, В. Бондаренко, К. В. Лобузної, І. В. Лобузїна, Н. П. Пасмора, Г. Гуцула [2]. На сьогодні

розмаїття їх величезне. Щоб розібратись, що потрібно в конкретному випадку, варто їх класифікувати:

1. Наукові бібліотеки.
2. Художні бібліотеки.
3. Спеціалізовані.
4. Навчальні.
5. Універсальні

За доступом інформації вони поділяються на:

1. Комерційні.
2. Загальнодоступні.

Останніми роками в Україні виникло чимало онлайн-бібліотек, так би мовити, на потребу дня. Серед найбільш відвідуваних можна назвати такі бібліотеки «Libruk», «Chtyvo.org.ua.», «Ukrlib.com.ua.», «Українська література», «Shift Library CMS», ЕБ Національної бібліотеки України для дітей, «E-bookua.org.ua», «Укр.літ.org». Всі вони містять україномовний контент у вигляді текстів української та зарубіжної літератур і призначаються для учнівської аудиторії. Наша держава займає перші позиції у світі за кількістю закладів вищої освіти, отже освітні послуги чи не найбільше користуються популярністю. Усі розглянуті електронні бібліотеки мають ряд спільних рис:

1. Це є вільнодоступні мережеві електронні ресурси.
2. Вони спрощують доступ читача до актуальної інформації.
3. Спеціалізуються на художній та освітній літературі.
4. Належать до вільних популярних бібліотек, тому наукових чи вузькоспеціальних професійних текстів у них немає.
5. Мають за мету підготувати студента, учня до засвоєння навчальної програми, підвищити національну свідомість молоді, привити любов до рідної мови, літератури, фольклору.

Різні аспекти Інтернет-бібліотек активно вивчаються в середовищі інформаційних засобів. Однак в Україні ще не розроблена комплексна система нормативно-методичного забезпечення створення масштабних цифрових бібліотечних ресурсів, гармонізована з міжнародними стандартами та нормами міжнародного права [3]. Наша країна посідає перше місце у світі за кількістю вільних економічних зон, тому освітні послуги є чи не найпопулярнішими. Перш за все, важливо звернути увагу на їх зв'язок із освітніми потребами студентської молоді. Сьогодні електронні бібліотеки є однією з найпродуктивніших сфер розвитку цифрових технологій, і ми можемо впевнено прогнозувати їх плідний розвиток найближчим часом.

Аналіз роботи онлайн-бібліотек дозволив зробити висновок про те, що вони виступають поліфункціональними інформаційними центрами, що обслуговують не лише учнівську молодь, а і широку громадськість. Однак деякі надають неякісні послуги з різних причин: відсутність чіткої структури, засилля реклами, обмежений доступ, застаріла література. Кількість е-бібліотек доволі велика, чого не скажеш про якість. «Основними інформаційними бар'єрами в сучасній документальній комунікації є: інформаційне перевантаження (суперечності між обсягами накопиченої інформації та можливістю окремого суб'єкта її засвоїти, мовні бар'єри), криза управління інформацією (суперечності між легкодоступністю інформаційних джерел та їхньою якістю й достовірністю)» [4, с. 190].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондаренко В. Електронні бібліотеки в контексті дискантного обслуговування користувачів. Вісник Книжкової палати. 2015. № 6. С. 16 .
2. Гуцул Г. Електронні бібліотеки: проблемні питання видавництва, бібліотек, обов'язкового примірника, авторського права. Вісник Книжкової палати. 2010. №10. С. 48–49.

3. Електронна Україна. Національні проекти у стратегії економічної модернізації України: аналіт. доп. Київ, 2013. С. 71–73.
4. Лобузінa К. Технологія організації комплексних бібліотечних юридичних інформаційних ресурсів / К. Лобузінa. Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, 2012, вип. 33., с. 190-199. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nprnbuimviv_2012_33_17.

Максименко Софія Артемівна

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

Наукова керівниця – канд. пед. наук, доцент Внукова О. М.

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Комунікативна компетентність важлива для майбутніх фахівців всіх спеціальностей, у тому числі, і з фізичної культури і спорту. Вона забезпечує головне – вплив особистості на особистість. Ефективність впливу залежить від культури мови (правильна вимова, логічна стрункність викладу думок і т. д.), емоційної експресії, педагогічного такту, стилю спілкування тощо (Внукова, 2016, 110). На думку Г. Грибана, професійно-комунікативна компетентність тренера має розглядатися як синтез знань, умінь, навичок, цінностей, досвіду, професійних особистих якостей, які набуваються під час навчання здобувача у закладі вищої освіти та практичної діяльності (Грибан, 2023, с. 109).

До проблем формування комунікативної компетентності у майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту зверталися: Г. Кондрацька, Т. Хома, В. Кевпанич, А. Конох, Г. Грибан, І. Мичка, А. Гарлінська, О. Солодовник, Ю. Чайка, П. Пилипчук, А. Денисовець та ін. Було визначено, що формування